

НАРЕДБА

за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести

(Приета с ПМС № 79 от 29.03.2001 г., обн., ДВ, бр. 33 от 4.04.2001 г., в сила от 5.07.2001 г., изм., бр. 1 от 4.01.2005 г., в сила от 1.02.2005 г.)

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С наредбата се определя редът за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести.

Чл. 2. (1) Професионална болест е заболяване, което е настъпило изключително или предимно под въздействието на вредните фактори на работната среда или на трудовия процес върху организма и е включено в списъка на професионалните болести.

(2) За професионална болест може да се признае и заболяване, невключено в списъка на професионалните болести, когато се установи, че то е причинено основно и пряко от обичайната трудова дейност на осигурения и е причинило трайна неработоспособност или смърт на осигурения.

(3) Към професионалната болест се отнасят и нейното усложнение, и късните ѝ последици.

Чл. 3. (1) Професионалните болести се потвърждават или отхвърлят от териториални експертни лекарски комисии (ТЕЛК), определени със заповед на министъра на здравеопазването, и от Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК), като в състава им се включва специалист по професионални болести и специалист по трудова медицина.

(2) За потвърждаване или отхвърляне на професионалните болести, обусловени от йонизираща радиация, в състава на ТЕЛК или НЕЛК освен специалист по професионални болести и по трудова медицина се включва и специалист по радиобиология или радиационна хигиена.

(3) Заседанията на комисиите по ал. 1 се председателстват от специалист по професионални болести или по трудова медицина, а заседанията на комисиите по ал. 2 - от специалист по радиобиология или по радиационна хигиена.

(4) Министърът на здравеопазването одобрява списък на специалистите по професионални болести, трудова медицина, радиобиология и радиационна хигиена, които се включват в състава на комисиите по ал. 1 и 2.

Чл. 4. Комисиите по чл. 3, ал. 1 и 2 вземат решение и по степента на намалената работоспособност съобразно реда, принципите и критериите, регламентирани с Наредбата за експертната на работоспособността, приета с Постановление № 133 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 61 от 2000 г.).

Раздел II

Съобщаване и проучване на професионалните болести

Чл. 5. (1) Лекарите и стоматолозите при всички случаи на съмнение за професионална болест изпращат до териториалното поделение на Националния осигурителен институт (НОИ) и до осигурителя бързо известие по образец.

(2) Бързото известие по ал. 1 се изпраща в срок 24 часа с препоръчано писмо с обратна разписка.

(3) Всеки случай на професионално заболяване, установено у лице, преболедувало от същата болест, се съобщава с бързо известие по реда на ал. 1.

(4) Когато при едно лице се установят едновременно две или повече професионални заболявания, те се съобщават поотделно с бързи известия и се извършва проучване за всяка от болестите.

ПОТВЪРЖДАВАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ БОЛЕСТИ

(5) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2005 г.) Професионалните инфекциозни и паразитни заболявания се съобщават с отделни бързи известия - като професионални по реда на ал. 1 и като заразни болести, в Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ).

Чл. 6. (1) След получаване на бързото известие за професионална болест териториалното поделение на НОИ в срок 3 дни открива досие по чл. 59, ал. 1 от Кодекса за задължително обществено осигуряване (КЗОО) , като ръководителят на териториалното поделение на НОИ издава заповед за извършване на проучване за професионално заболяване, която се връчва на заинтересуваните лица.

(2) Проучването по ал. 1 се извършва от комисия в състав:

1. представител на НОИ - председател;

2. специалист по трудова медицина;

3. представител на осигурителя;

4. представител на работниците или служителите от комитета или групата по условия на труд.

(3) В проучването могат да участват заболялото лице, негови наследници или техни представители и представител на синдиката, в който членува лицето.

(4) Проучването установява факторите на работната среда и трудовия процес, предприятията, в които е работило заболялото лице, както и други данни, необходими за потвърждаване или за отхвърляне на професионалния характер на болестта.

(5) Осигурителят е длъжен да предостави на комисията по проучването в срок до 30 дни всички документи, свързани с условията на труд и здравословното състояние на заболялото лице, включително производствена характеристика, здравното досие от службата по трудова медицина, лабораторни измервания, както и друга информация, поискана от комисията по проучването.

(6) Комисията по ал. 2 съставя протокол за извършеното проучване на професионална болест в 10-дневен срок от представянето на документите по ал. 1.

(7) Протоколът за проучване се подписва и от лицата по ал. 3, запознати с него. Ако те не са съгласни с констатациите или с начина на провеждане на проучването, в 3-дневен срок дават писмени възражения, които се прилагат към протокола.

(8) Протоколът за проучване се изготвя в 4 екземпляра: по един за териториалното поделение на НОИ, за Картотеката на медицинските експертни досиета (КМЕД), за работодателя и за осигуреното лице.

(9) Териториалното поделение на НОИ предоставя протокола за извършеното проучване и документите по ал. 5 на КМЕД, която образува медицинско досие и в 3-дневен срок го изпраща на ТЕЛК.

Раздел III

Потвърждаване и регистриране на професионалните болести

Чл. 7. Териториалната експертна лекарска комисия взема решение за потвърждаване на професионална болест въз основа на клиничен преглед на лицето, данните от медицинското досие и допълнително събраните доказателства в срок до 40 дни от получаването на медицинското досие.

Чл. 8. (1) Териториалната експертна лекарска комисия може да вземе решение и след пенсиониране или прекратяване на трудовата дейност или служебното правоотношение на лицето при следните условия:

1. ако болестта е късна форма на професионална болест;

2. ако болестта или нейните симптоми са установени по време на трудовия стаж на лицето в официалната медицинска документация.

(2) Срокът за потвърждаване или за отхвърляне на професионалния характер на болестта по ал. 1, т. 2, с изключение на онкологичните заболявания, е една година от пенсионирането или прекратяването на трудовото или служебното правоотношение.

НАРЕДБА ЗА РЕДА ЗА СЪОБЩАВАНЕ, РЕГИСТРИРАНЕ, ПОТВЪРЖДАВАНЕ, ОБЖАЛВАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ БОЛЕСТИ

(3) При настъпила смърт, когато при аутопсия се установят данни за заболяване, включено в списъка на професионалните болести, по искане на наследниците и/или органите на предварителното производство и съда ТЕЛК се произнася за професионалния му характер при наличието на следните документи:

1. протокол от аутопсия;
2. медицинска документация на починалия;
3. протокол за проучване на професионална болест.

Чл. 9. По преценка на ТЕЛК случаите, нуждаещи се от допълнително изясняване във връзка с потвърждаване или отхвърляне на професионалния характер на болестта, се насочват към отделенията или клиниките по професионални болести.

Чл. 10. (1) Териториалната експертна лекарска комисия издава експертно решение за професионална болест и попълва регистрационна карта за призната професионална болест.

(2) Срокът на експертното решение за признаване на професионална болест е до 3 години, след което лицето се преосвидетелства.

(3) Експертното решение за професионална болест се изготвя в 6 екземпляра - по един за териториалното поделение на НОИ, който се прилага към досието по чл. 59, ал. 1 КЗОО, за КМЕД, който се прилага към медицинското досие на лицето, за Националния център по здравна информация, за Националния център по хигиена, медицинска екология и хранене (НЦХМЕХ) и за осигурителя и за осигуреното лице, на които се изпращат с препоръчано писмо с обратна разписка.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2005 г.) Регистрационната карта за призната професионална болест се изготвя в 4 екземпляра - по един за НОИ, за съответната РИОКОЗ, за НЦХМЕХ и за областната инспекция по труда.

Чл. 11. (1) Членовете на ТЕЛК, които не са съгласни с решенията ѝ, подписват с особено мнение, което представят писмено на комисията в 3-дневен срок.

(2) Решенията, подписани с особено мнение, се изпращат в НЕЛК.

Чл. 12. (1) След приключване на процедурата по освидетелстването на заболялото лице медицинското досие се връща в КМЕД.

(2) Медицинските досиета се съхраняват в КМЕД по района на постоянния адрес на лицето и се подреждат по единен граждански номер.

Раздел IV

Обжалване на професионалните болести

Чл. 13. (1) Експертните решения на ТЕЛК могат да се обжалват от осигуреното лице, от осигурителя и от териториалното поделение на НОИ пред НЕЛК в 14-дневен срок от датата на получаването им.

(2) В случай на смърт експертното решение на ТЕЛК може да се обжалва в срока по ал. 1 от наследниците на осигуреното лице.

(3) Жалбите до НЕЛК срещу решенията на ТЕЛК се подават чрез КМЕД, която в 7-дневен срок ги изпраща заедно с медицинското досие.

Чл. 14. (1) Националната експертна лекарска комисия се произнася по жалбите и по подписаните с особено мнение експертни решения на ТЕЛК в срок 45 дни от постъпването им след клиничен преглед на лицето и обсъждане на наличните документи.

(2) Националната експертна лекарска комисия може да потвърди решението на ТЕЛК, да го отмени и да го върне за ново освидетелстване на лицето с указания за допуснати грешки или да го отмени и да вземе решение по същество.

Чл. 15. (1) Експертните решения на НЕЛК могат да се обжалват пред съда по реда на Закона за административното производство.

(2) Влезлите в сила експертни решения на експертните комисии по професионални болести са задължителни за всички лица, органи и организации в страната.

Раздел V

Регистрация и отчитане на професионалните болести

Чл. 16. Териториалната експертна лекарска комисия преосвидетелства лицата с признато професионално заболяване след изтичането на срока, посочен в последното ѝ експертно решение, и изпраща новото експертно решение на съответните органи и лица по чл. 10, ал. 3 .

Чл. 17. (1) Националният център по хигиена, медицинска екология и хранене създава и поддържа персонален регистър на професионално болните и информационна система за професионалната заболяемост.

(2) Националният център по хигиена, медицинска екология и хранене предоставя информацията за професионалната заболяемост на Министерството на здравеопазването, на Министерството на труда и социалната политика и на НОИ. Периодичността, видът и обемът на информацията се определят от министъра на здравеопазването и от министъра на труда и социалната политика.

(3) Националният център по хигиена, медицинска екология и хранене предоставя при поискване информация на осигурителя и на други заинтересувани институции.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. За специалисти по трудова медицина се считат и лекарите, придобили специалност „Хигиена на труда”.

§ 2. Организацията на работа на ТЕЛК и НЕЛК се възлага на съответните ръководители на лечебните заведения, в които има ТЕЛК, и на директора на НЕЛК.

§ 3. Министерството на здравеопазването, НЕЛК и клиниките по професионални болести оказват методическа помощ по потвърждаване и отчитане на професионалните болести.

§ 4. Управителят на НОИ и министърът на здравеопазването осъществяват контрола по изпълнението на наредбата.

§ 5. Министърът на здравеопазването съвместно с управителя на НОИ утвърждава образци на бланки за: експертно решение за професионална болест на ТЕЛК и НЕЛК; бързо известие; протокол за проучване на професионална болест; регистрационна карта за призната професионална болест и производствена характеристика. До утвърждаването на новите образци остават в сила действащите образци.

§ 6. Наредбата се приема на основание чл. 63 от Кодекса за задължително обществено осигуряване и влиза в сила 3 месеца след обнародването ѝ в „Държавен вестник”.